

УПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2016 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Ръководство:

Надзорен съвет:
Виолина Маринова Спасова – председател
Чаба Наги – член
Юрий Благоев Генов - член

Управителен съвет:
Доротея Николаева Николова – председател
Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор
Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор
Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1000
ул. Княз Александър I Батенберг” № 6

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

ТБ „Алианц България” АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Райфайзенбанк България” ЕАД
„Уникредит Булбанк” АД
“Авал ИН” АД
„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД
„Адамант кепитъл партньорс” АД
„Ситигруп глобъл маркетс лимитед”
„София интернешпънъл сек्यоритиз” АД
„Сосиете женерал експресбанк” АД
„Ситибанк Европа” АД клон България КТЧ
„Елана Трейдинг” АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ЗА 2016

ДОКЛАД

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН
ФОНД „ДСК-РОДИНА”**

ЗА 2016 ГОДИНА

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ).

УСКПОФ е регистриран по фирмено дело 1779/2001. С решение на СГС от 29.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина” или Фонда).

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове в областта по прилагането му.

В Универсален пенсионен фонд се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда, а в случаите на възобновяване на осигуряването по реда на чл.124а от КСО - от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партиди се водят в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и за загуби от дейността ѝ.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО;
- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за съответното лице и при условие, че натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст;
- Еднократно изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума при трайно намалена работоспособност над 89.99 на сто.
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и реда на КСО;

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение, както и след изтичане на една година от сключване на последния договор за осигуряване.

Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от УПФ във във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване. Тези лица могат да възобновят осигуряването си в УПФ по реда на чл.124а от КСО.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията управляваща Фонда сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА И НЕТНИ АКТИВИ

Към 31 декември 2016 г. в УПФ „ДСК-Родина” членуват 487 034 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска. През 2016 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно със 37 262 лица или с 8.28 % спрямо края на 2015 г. Съгласно публикуваната предварителна информация от уеб сайта на КФН през същия период пазарът е нараснал нетно със 72 071 лица или с 2.06 % спрямо края на 2015 г. Нетният ръст на осигурените лица в УПФ „ДСК-Родина” е по-висок от този на пазара. Освен това нетният ръст на осигурените лица през 2016 г. на УПФ „ДСК-Родина” представлява 51.70 % от нетния ръст на пазара.

Общият пазар на новоосигурени лица през 2016г. отбелязва нарастване спрямо 2015година с 6.09 %. УПФ „ДСК-Родина” привлича 7 884 новоосигурени лица, което представлява 7.83 % пазарен дял от пазара на новоосигурени лица (според оповестената предварителна информация на уеб сайт на КФН). Нетният брой прехвърлени лица в УПФ „ДСК-Родина” от УПФ, управлявани от други ПОД, които са постъпили през 2016 г. е 34 254 лица.

Към 31 декември 2016 г. УПФ „ДСК-Родина” достига 13.62% пазарен дял по осигурени лица, което представлява нарастване с 79 базови точки спрямо 31.12.2015 г., което е най-високото за пазара през 2016 г.

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2016 г.

В следващата таблица е посочена сравнителната информация за пазарните дялове по лица и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Универсални пенсионни фондове	31.12.2016 г. (в %)	31.12.2015 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие”	27.40	27.67	-0.27
УПФ „Съгласие”	11.58	11.95	-0.37
УПФ „ДСК-Родина”	13.62	12.83	0.79
ЗУПФ „Алианс България”	20.68	20.80	-0.12
„Ен Ен УПФ“	8.77	8.92	-0.15
УПФ „ЦКБ Сила”*	9.32	9.63	-0.31
УПФ „Бъдеще”	4.82	4.62	0.20
УПФ „Топлина”	1.87	1.75	0.12
УПФ „Пенсионноосигурителен институт”	1.94	1.83	0.11

Към 31 декември 2016 г. нетните активи на УПФ „ДСК-Родина” са в размер 1 316 909 хил. лв. От началото на годината е реализирано нарастване на нетните активи на фонда с 252 435 хил. лв., което представлява ръст от 23.71% спрямо 31 декември 2015 г.

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски, заедно с получените лихви от НАП са в размер на 156 228 хил. лв., като за сравнение през 2015 г. те са 139 193 хил. лв. или през 2016 г. има 12.24% ръст на тези постъпления. През 2016 г. има възстановени 100 хил. лв. от НОИ, които се отнасят за лица, възползвали се от правата си по §51 от ПЗР на КСО, за които в последствие е установено от страна на НОИ че не са правоимащи лица по смисъла на тази разпоредба.

През 2016 г. в УПФ „ДСК-Родина” от други универсални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 122 767 хил. лв., а към други универсални пенсионни фондове прехвърлените средства са в размер на 45 440 хил. лв. Нетният резултат от прехвърлените средства е 77 327 хил. лв., като за сравнение нетният резултат от прехвърлени средства за 2015 г. е в размер на 59 281 хил. лв. Успешните резултати в процеса на прехвърляне водят до промяна в структурата на портфейла от осигурени лица. Съгласно обобщената предварителна информация на уеб сайта на КФН средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на едно осигурено лице към 31.12.2016 г. представлява 102.50% от средния размер за целия пазар, докато към 31.12.2015 г. – този размер е представлявал 103.78% от средното за пазара.

През 2016 г. в полза на ПОК „ДСК-Родина” АД са начислени такси и удържки в размер на 17 467 хил. лв., като през 2015 г. те са били в размер на 16 847 хил. лв., или ръст от 3.68%. За сравнение ръста за 2015 г. е бил 25.72 %. Причината за спада спрямо предходната година е намалението в размера на събираните такси и удържки.

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2016 г.

Към 31 декември 2016 г. УПФ ”ДСК-Родина” достига **14.80%** пазарен дял по активи, което представлява нарастване със **90 базови точки** спрямо 31.12.2015 г., което е най-високото за пазара през 2016г. В следващата таблица е посочена сравнителната информация за пазарните дялове по активи и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от КФН.

Универсални пенсионни фондове	31.12.2016 г. (в %)	31.12.2015 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие”	27.19	27.96	-0.77
УПФ „Съгласие”	11.46	11.60	-0.14
УПФ „ДСК-Родина”	14.80	13.90	0.90
ЗУПФ „Алианц България”	21.62	21.47	0.15
„Ен Ен УПФ“	10.53	10.52	0.01
УПФ „ЦКБ Сила”	9.86	10.11	-0.25
УПФ „Бъдеще”	2.25	2.28	-0.03
УПФ „Топлина”	1.13	1.11	0.02
УПФ „Пенсионноосигурителен институт”	1.16	1.05	0.11

ИНВЕСТИЦИИ

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на фонда е представена по – подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2016 г.		31.12.2015 г.	
	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %
Банкови депозити	-	-	47 249	4.42
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	331 343	25.06	179 207	16.75
<i>Дългови ЦК, издадени или гарантирани от държавата</i>	262 999	19.89	122 216	11.42
<i>Корпоративни облигации</i>	824	0.06	3627	0.34
<i>Акции, дялове и права</i>	67 520	5.11	53 364	4.99
Чуждестранни финансови активи	871 229	65.89	785 346	73.39
Парични средства	116 352	8.8	51 705	4.83
Вземания, в т.ч.	3 252	0.25	6 557	0.61
<i>Вземания, свързани с договори за валутен форуърд</i>	1 255	0.10	925	0.09
<i>Вземания по репо сделки</i>	-	-	912	0.08
<i>Други вземания</i>	1 997	0.15	4 720	0.44
Балансови активи общо	1 322 176	100.00	1 070 064	100.00

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2016 г.

Към 31.12.2016 г. УПФ „ДСК – Родина” има вземания по договори за валутен форуърд в размер на 1 255 хил. лв. и задължения по договор за лихвен суап са в размер на 769 хил. лв. (съответно към 31.12.2015 г. има вземания по договор за валутен форуърд в размер на 925 хил.лв и задължения по договори за валутен форуърд в размер на 246 хил. лв и лихвен суап в размер на 893 хил. лв.)

НЕТЕН ДОХОД ОТ ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

През отчетния период реализираният нетен доход от инвестиране на активите на УПФ „ДСК – Родина” е положителен в размер на 60 809 хил. лв., а през 2015 г. е реализираният доход е в размер на 9 303 хил. лв.

УПФ „ДСК – Родина”	31.12.2016 (в хил.лв.)	31.12.2015 (в хил.лв.)
Нетен доход от лихви	20 652	19 373
Нетен доход от оценка на финансови активи	35 285	(27 850)
Нетен доход от сделки с финансови активи	(1 694)	1 228
Нетен доход от съучастия и дивиденди	6 454	4 446
Нетен доход от операции с чуждестранна валута	3 687	15 441
Други приходи (Други разходи)	(3 575)	(3 335)
Общо реализиран нетен доход	60 809	9 303

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на универсалните пенсионни фондове на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (30 декември 2014 г. – 30 декември 2016 г.) съгласно обобщена информация от КФН.

Универсален пенсионен фонд	Доходност
УПФ „Доверие”	2,67 %
УПФ „Съгласие”	5,62 %
УПФ „ДСК-Родина”	1,97 %
ЗУПФ „Алианц България”	1,61 %
„Ен Ен УПФ“	2,23 %
УПФ „ЦКБ Сила”	4,18 %
УПФ „Бъдеще ”	1,37 %
УПФ "Топлина"	2,98 %
УПФ „Пенсионноосигурителен институт”	3,41 %
Немодифицирана претеглена доходност	2,76 %

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет на УПФ „ДСК – Родина“ до датата на публикуването му не са настъпили важни или значителни за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

УПФ „ДСК Родина“ е изложен на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на УПФ „ДСК – Родина“.

Главната цел на управлението на УПФ „ДСК – Родина“ е нарастване на пазарния дял по осигурени лица и управлявани нетни активи сред останалите универсални пенсионни фондове, повишаване на реализираната доходност от управлението на средствата на осигурените лица, поддържане и развитие на високо качество на обслужване на осигурените лица.

Дата: 27.02.2017г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2016**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на ПОК „ДСК - Родина“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет на УПФ „ДСК – Родина“

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на УПФ „ДСК - Родина“ („Фондът“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2016, отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2016 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетяване (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от ПОК „ДСК – Родина“ АД („Компанията“) и Фонда в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет („Ръководството“) на Компанията носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството на Компанията определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството на Компанията носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството на Компанията не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на Компанията на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“) носи отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството на Компанията.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на Компанията на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление на Компанията, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление на Компанията, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), издадени на 29 ноември 2016. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Deloitte Audit OOD

Делойт Одит ООД

Asen Dimov

Асен Димов
Управител
Регистриран одитор

гр. София
10 март 2017

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица

В хиляди лева	Бел.	2016	2015
АКТИВИ			
Парични средства	5	116 352	51 705
Инвестиции	6	1 202 572	1 012 714
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	1 255	925
Вземания	7	1 997	4 720
Общо активи		1 322 176	1 070 064
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1.2	769	1 140
Задължения	8	4 498	4 450
Общо задължения		5 267	5 590
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		1 316 909	1 064 474

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени от стр.4 до стр.27.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК “ДСК-Родина” АД на 27 февруари 2017г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор

Асен Димов
Регистриран одитор

Дата: 10.03.2017

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица

В хиляди лева	Бел.	2016	2015
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Доход от управление на финансови активи			
Нетни приходи от лихви		20 652	19 373
Нетни приходи от оценка на финансови активи		35 285	-
Приходи от съучастия и дивиденди		6 454	4 446
Нетни приходи от сделки с финансови активи		-	1 228
Нетни приходи от операции с чуждестранна валута		3 687	15 441
Други приходи		52	-
		66 130	40 488
Осигурителни вноски			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		156 228	139 193
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		122 767	96 127
Други увеличения		100	-
		279 095	235 320
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		345 225	275 808
НАМАЛЕНИЯ			
Нетен доход от управление на финансови активи			
Нетни разходи от оценка на финансови активи		-	27 850
Нетни разходи от сделки с финансови активи		1 694	-
Разходи за обезценка		3 405	3 143
Други разходи		222	192
		5 321	31 185
Изплатени средства на осигурени лица и техни наследници		1 804	1 445
Преведени суми на други пенсионни фондове		45 440	36 846
Средства на лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО		22 758	8 379
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителното дружество	9	17 467	16 847
		87 469	63 517
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		92 790	94 702
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		252 435	181 106
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		1 064 474	883 368
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		1 316 909	1 064 474

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени от стр.4 до стр.27.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД на 27 февруари 2017 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор

Асен Димов
Регистриран одитор
Дата: 10.03.2017

Отчет за паричните потоци

В хиляди лева	Бел.	2016	2015
Парични потоци от оперативна дейност			
Нетни парични потоци от осигурени лица		154 425	137 760
Средства на осигурени лица, прехвърлени от и към други пенсионни фондове		77 327	59 281
Средства на осигурени лица, прехвърлени от УПФ към фонд на ДОО		(22 934)	(5 437)
Нетни плащания към пенсионноосигурителното дружество		(17 139)	(16 472)
Получени лихви и дивиденди		24 666	24 946
Нетни покупки на финансови активи		(151 353)	(205 520)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута		(344)	(839)
Други парични потоци		(1)	1
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти за годината		64 647	(6 280)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		51 705	57 985
Пари и парични еквиваленти в края на годината	5	116 352	51 705

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени от стр.4 до стр.27.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД на 27 февруари 2017 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор

Асен Димов
Регистриран одитор

Дата: 10.03.2017

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията), БУЛСТАТ 130479810, получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ).

УСКПОФ е регистриран на 16.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001. С решение на СГС от 19.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина”, УПФ или Фонда).

Към 31 декември 2016 г. в УПФ “ДСК - Родина” членуват 487 034 осигурени лица с активни осигурителни партии.

През 2016 г. не са настъпвали промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК – Родина” АД.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Лицата родени след 31.12.1959г. се осигуряват в Универсален пенсионен фонд за допълнителна пенсия, ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда, а в случаите на възобновяване на осигуряването по реда на чл.124а от КСО - от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партии се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изгълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО;
- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно чл. 68, ал.1-3 от КСО и при условие, че натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3 от КСО;
- Еднократно изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и реда на КСО;

Размерът на допълнителната пожизнена пенсия за старост се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от заместник председателя на КФН.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение.

Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване. Тези лица могат да възобновят осигуряването си в УПФ след изтичане на една година от избора за промяна на осигуряването по реда на чл.124а от КСО.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност;
- Финансови активи и пасиви за търгуване, които са представени по справедлива стойност;

2.3. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на УПФ.

2.4. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.5. Финансови приходи и разходи

Лихвите се начисляват текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от финансовия актив.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Дивидентите се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи и по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2016	31 декември 2015
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.85545 BGN	1.79007 BGN
100 JPY	1.58495 BGN	1.48552 BGN

2.7. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

2.8. Финансови инструменти

Признаване

Фондът признава финансовите инструменти, държани за търгуване на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, държани за търгуване се отчитат по цена на придобиване при първоначално признаване, която не включва разходите по осъществяване на сделката, и последващо по справедлива стойност.

Класификация

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като финансови разходи.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

Активи, държани за търгуване

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови инструменти, държани за търгуване. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, ипотечни ценни книжа, акции и други.

Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се отчитат като държани за търгуване. Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за хеджиране на рисковете, свързани с промените във валутните курсове. Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица през отчетния период.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми.

Принцип за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Фонда, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.9. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, през 2016г. Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 4.5% удържка от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 0,9% годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Компанията не събира такси при прехвърляне на средства от друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови изменения към съществуващи стандарти и нови разяснения, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Инвестиционни предприятия:** Прилагане на изключението за консолидация, приети от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСФО 11 Съвместни споразумения – Счетоводно отчитане на придобиване на участия в съвместна дейност –** приети от ЕС на 24 ноември 2015 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети –** Инициатива за оповестяване – приети от ЕС на 18 декември 2015 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи –** Изясняване на допустимите методи за амортизация – приети от ЕС на 2 декември 2015 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие –** Плододайни растения – приети от ЕС на 23 ноември 2015 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица –** Планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица – приети от ЕС на 17 декември 2014 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015);
- **Изменения на МСС 27 Индивидуални финансови отчети –** Метод на собствения капитал в индивидуалните финансови отчети – одобрени от ЕС на 18 декември 2015 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики, продължение

- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2010-2012)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 17 декември 2014 (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015);
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2012-2014)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 5, МСФО 7, МСС 19 и МСС 34) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 15 декември 2015 (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

2.11. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** – първоначално публикуван през юли 2014 и приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018). Стандартът цели напълно да замени МСС 39 Финансови Инструменти: Признаване и Оценка, като съдържа изискванията относно признаването, оценяването обезценката и отписването на финансовите инструменти, както и за отчитане на хеджирането.
  - *Класификация и оценка* – МСФО 9 представя нов подход към класификацията на финансовите активи, базиран на характеристиките на паричните потоци и бизнес модела, в рамките на който се управлява съответния финансов актив.
  - *Обезценка* – Въвежда се нов модел на обезценка на финансови инструменти до размера на очаквани кредитни загуби, който ще доведе до по-ранно отчитане на кредитни загуби.
  - *Отчитането на хеджирането* може да следва по-точно стратегията за управление на риска, като са допустими по-широк обхват от хеджиращи инструменти и хеджирани обекти. Ретроспективната оценка на ефективността на хеджа не се изисква, а проспективната оценка се базира на принципа за икономическа връзка.

Ръководството на Компанията очаква новият стандарт да не доведе до съществена промяна в оценката на ценните книжа на Фонда, които се отчитат по справедлива стойност.

- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** и изменения на МСФО 15 “Дата на влизане в сила на МСФО 15” - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за първите МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **МСФО 16 Лизинг** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменение на МСС 7 Отчет за паричните потоци** - Инициатива за оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017);
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** – Призаване на активи по отсрочени данъци за нереализирани загуби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017).
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията на МСФО 12 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017, а измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).

Ръководството на Компанията очаква приемането на тези нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на ръководството на Компанията, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39: Финансови инструменти: Призаване и оценяване**, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда, ако се приложи към отчетната дата.

3. Политика на ръководството по отношение на риска

УПФ „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове на които са изложени активите на Фонда и в случай на превишение на тези рискове, над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда, вземане на решения за намаляването им.

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- **Контрагентен риск** – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуъри, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- **„Рискова премия”** - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- **Инвестиционен кредитен риск** - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингова агенция Стандард енд Пуърс и Фич, там където тези рейтинги са приложими:

В хиляди лева	2016	2015
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг ААА	-	76 980
Рейтинг АА+	-	-
Рейтинг АА	-	30 020
Рейтинг А+	-	31 234
Рейтинг А-	-	-
Рейтинг ВВВ+	170 368	147 698
Рейтинг ВВВ	-	-
Рейтинг ВВВ-	88 755	112 413
Рейтинг ВВ+	406 756	139 949
Рейтинг ВВ	76 095	46 995
	741 974	585 289
Корпоративни облигации		
Рейтинг А	-	2 566
Рейтинг А-	-	-
Рейтинг АА-	3 401	-
Рейтинг ВВВ+	5 814	1 947
Рейтинг ВВВ	-	-
Рейтинг ВВВ-	-	3 321
Рейтинг ВВ+	13 316	4 693
Рейтинг ВВ	3 940	-
Рейтинг ВВ-	-	12 944
Рейтинг В+	-	-
Рейтинг В	-	-
Без рейтинг	824	3 627
	27 295	29 098
Акции, права и дялове		
Без рейтинг	433 303	350 166
	433 303	350 166
	1 202 572	964 553

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2016 г. остава несигурност относно кредитния риск свързан с държавен дълг за някои от страните от еврозоната. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни. Активите са представени без да е отчетена евентуална обезценка.

	2016	2015
<i>В хиляди лева</i>		
Държани за търгуване		
България	262 999	122 216
Бразилия	29 942	-
Германия	-	47 454
Испания	42 330	73 429
Индонезия	50 161	17 733
Ирландия	-	31 234
Италия	74 963	74 269
Мексико	35 390	-
Полша	17 685	-
Португалия	44 149	-
Румъния	88 755	64 720
Турция	49 447	47 693
Франция	-	30 020
Холандия	-	29 526
Хърватия	46 153	46 995
	741 974	585 289

- *счетоводно третиране* - държани за търгуване
- *обезценка* – няма
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина смятаме, че ликвидният риск е нисък.
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.
- *съдебни решения, използвани в преценката за обезценка на актива* – няма
- *допускания за определяне на обезценката* - няма

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2016	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
България	1 373	2 949	313	30 366	227 998	262 999
Бразилия	613	-	-	29 329	-	29 942
Испания	1 527	-	6	-	40 797	42 330
Хърватия	-	122	784	6 326	38 921	46 153
Индонезия	-	-	708	18 472	30 981	50 161
Италия	-	160	83	8 439	66 281	74 963
Мексико	-	372	192	11 432	23 395	35 391
Полша	-	-	34	-	17 650	17 684
Португалия	-	600	137	-	43 412	44 149
Румъния	-	-	1 617	19 365	67 773	88 755
Турция	-	-	952	48 495	-	49 447
	3 513	4 203	4 826	172 224	557 208	741 974

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2015	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
България	702	999	175	20 471	99 869	122 216
Германия	-	-	-	47 454	-	47 454
Испания	2 678	-	6	-	70 745	73 429
Франция	-	-	519	-	29 501	30 020
Хърватия	-	122	923	23 547	22 403	46 995
Индонезия	-	-	246	-	17 487	17 733
Ирландия	-	762	-	-	30 472	31 234
Италия	-	159	69	-	74 041	74 269
Холандия	-	-	271	-	29 255	29 526
Румъния	-	-	677	46 192	17 851	64 720
Турция	-	-	908	24 883	21 902	47 693
	3 380	2 042	3 794	162 547	413 526	585 289

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация)/(1 + У/п), където:

Маколи Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време:

Маколи Дюрация = $\sum (\text{Сегашна Стойност на Паричен Поток})_i \times (\text{Време до Настъпване на Паричен Поток})_i / \text{Цена на Облигация}$

У – доходност до падеж

п – брой лихвени плащания на година

Таблиците по-долу представят чувствителността към промените на ефективните лихвени проценти на финансовите активи на Фонда към 31 декември 2016г. и 31 декември 2015 г.

31 декември 2016

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева

	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	116 352	-	116 352	-	-	-	-
Инвестиции	769 269	176	3 672	4 874	4 940	192 399	563 208
Общо		176	120 024	4 874	4 940	192 399	563 208

31 декември 2015

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева

	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	51 705	-	51 705	-	-	-	-
Инвестиции	662 548	1 292	28 090	3 610	28 391	187 638	413 527
Общо		1 292	79 795	3 610	28 391	187 638	413 527

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Фондът измерва лихвения риск чрез определянето на дюрацията, която е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение нивото на лихвените проценти. Фондът използва метода на модифицираната дюрация за измерване на лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва като се вземат предвид среднопретеглените парични потоци на база време, доходността до падеж и брой лихвени плащания на година.

Чувствителността към промяната на лихвени проценти и нейното отражение в отчета за всеобхватния доход е показана в следващата таблица:

<i>В хиляди лева</i>	100 базисни точки промяна в лихвените нива
Към 31 декември 2016	41 777
Към 31 декември 2015	30 196

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по – долу представят експозициите по видове валути към 31 декември 2016 г. и 31 декември 2015 г.

<i>В хиляди лева</i>	2016	2016	2016	2016	2016
Активи	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Парични средства	114 446	608	1 298	-	116 352
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	41 456	221 543	-	-	262 999
Корпоративни облигации	-	824	-	-	824
Акции, дялове, права	66 523	997	-	-	67 520
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	442 645	36 330	-	478 975
Чуждестранни корпоративни облигации	-	26 471	-	-	26 471
Чуждестранни акции, дялове, права	-	213 807	93 684	58 292	365 783
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	805	450	1 255
Вземания	153	1 766	78	-	1 997
Общо	222 578	908 661	132 195	58 742	1 322 176
Пасиви					
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	769	-	-	769
Задължения	4 497	1	-	-	4 498
Общо	4 497	770	-	-	5 267

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

<i>В хиляди лева</i>	2015	2015	2015	2015	2015
	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Активи					
Парични средства	41 992	7 372	2 341	-	51 705
Банкови депозити	22 698	24 551	-	-	47 249
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	41 222	80 994	-	-	122 216
Корпоративни облигации	-	3 627	-	-	3 627
Акции, дялове, права	48 408	4 956	-	-	53 364
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	456 988	6 085	-	463 073
Чуждестранни корпоративни облигации	-	25 471	-	-	25 471
Чуждестранни акции, дялове, права	-	142 215	112 954	41 633	296 802
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	925	-	925
Репо сделки	912	-	-	-	912
Вземания	155	1 820	2 745	-	4 720
Общо	155 387	747 994	125 050	41 633	1 070 064
Пасиви					
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	894	-	246	1 140
Задължения	4 445	5	-	-	4 450
Общо	4 445	899	-	246	5 590

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции в акции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск, свързан с инвестиции в акции, чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите към 31 декември 2016г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	116 352	-	-	-	-	-	116 352
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 373	2 949	313	30 366	227 998	-	262 999
Корпоративни облигации	2	25	70	501	226	-	824
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	67 520	67 520
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2 139	1 254	4 513	141 859	329 210	-	478 975
Чуждестранни корпоративни облигации	158	645	44	19 849	5 775	-	26 471
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	365 783	365 783
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	1 255	-	-	-	-	-	1 255
Вземания	1 997	-	-	-	-	-	1 997
Общо активи	123 276	4 873	4 940	192 575	563 209	433 303	1 322 176
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	-	-	769	-	-	769
Задължения към ПОД	1 830	-	-	-	-	-	1 830
Други задължения	357	1 221	1 090	-	-	-	2 668
Общо пасиви	2 187	1 221	1 090	769	-	-	5 267

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания на осигурени лица или на техни наследници в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 1 126 хил. лв. Допълнително, ръководството на Компанията очаква в срок от една година трансфери на средства на лицата по реда на чл.46 от КСО от Фонда към Сребърния фонд и на средства на лицата по реда на параграф 51 от ПЗР на КСО от Фонда към НОИ в общ размер на 32 602 хил.лв.

В резултат на анализа към 31.12.2016 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите към 31 декември 2015г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	51 705	-	-	-	-	-	51 705
Банкови депозити	24 551	-	22 698	-	-	-	47 249
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	702	999	175	20 471	99 869	-	122 216
Корпоративни облигации	1	258	1 952	1 416	-	-	3 627
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	53 364	53 364
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2 678	1 043	3 620	142 075	313 657	-	463 073
Чуждестранни корпоративни облигации	158	643	165	24 505	-	-	25 471
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	296 802	296 802
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	925	-	-	-	-	-	925
Репо сделки	-	912	-	-	-	-	912
Вземания	4 720	-	-	-	-	-	4 720
Общо активи	85 440	3 855	28 610	188 467	413 526	350 166	1 070 064
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	246	-	-	894	-	-	1 140
Задължения към ПОД	1 502	-	-	-	-	-	1 502
Други задължения	6	-	2 942	-	-	-	2 948
Общо пасиви	1 754	-	2 942	894	-	-	5 590

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.5. Политически риск

„Политически риск“ – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация.

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2016	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Корпоративни облигации	824	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведат до по-ниска справедлива стойност

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

В хиляди лева	Дългови ценни книжа, д-ни за търгуване
Салдо на 1 януари 2016	3 627
Печалби/(загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(186)
Покупки	-
Продадени и падежирани	(2 617)
Изходящи трансфери от Ниво 3	-
Входящи трансфери към Ниво 3	-
Салдо на 31 декември 2016	824

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно

31 декември 2016

В млн. лева	Балансова стойност			Справедлива стойност				
	Бел.	Аър-ни за тър-не	Засми и вземания пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	67 520	-	67 520	67 520	-	-	67 520
Чуждестранни акции, дялове и права	6	365 783	-	365 783	365 783	-	-	365 783
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	262 999	-	262 999	262 999	-	-	262 999
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	478 975	-	478 975	478 975	-	-	478 975
Корпоративни облигации	6	824	-	824	-	-	824	824
Чуждестранни корпоративни облигации	6	26 471	-	26 471	26 471	-	-	26 471
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	1 255	-	1 255	-	1 255	-	1 255
		1 203 827	-	1 203 827	1 201 748	1 255	824	1 203 827

Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност

Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	769	-	769	-	769	-	769
		769	-	769	-	769	-	769

приближение на справедливата стойност.

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2015

В хил. лева	Балансова стойност			Справедлива стойност				
	Бел.	Дър-ни за тър-не	Засми и вземания пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	53 364	-	53 364	53 364	-	-	53 364
Чуждестранни акции, дялове и права	6	296 802	-	296 802	296 802	-	-	296 802
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	122 216	-	122 216	122 216	-	-	122 216
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	463 073	-	463 073	463 073	-	-	463 073
Корпоративни облигации	6	3 627	-	3 627	-	-	3 627	3 627
Чуждестранни корпоративни облигации	6	25 471	-	25 471	25 471	-	-	25 471
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	925	-	925	-	925	-	925
Рело сделки	6	912	-	912	-	912	-	912
		966 390	-	966 390	960 926	1 837	3 627	966 390
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност								
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	1 140	-	1 140	-	1 140	-	1 140
		1 140	-	1 140	-	1 140	-	1 140

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, банкови депозити, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Бележки към финансовия отчет

5. Парични средства

В хиляди лева	2016	2015
Парични средства в разплащателни сметки в банки	116 352	51 705
	116 352	51 705

6. Инвестиции

В хиляди лева	2016	2015
Банкови депозити	-	47 249
<i>Финансови инструменти, държани за търгуване:</i>		
Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	262 999	122 216
Корпоративни облигации	824	3 627
Акции, дялове и права	67 520	53 364
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	478 975	463 073
Чуждестранни корпоративни облигации	26 471	25 471
Чуждестранни акции, дялове и права	365 783	296 802
Ретро сделки	-	912
	1 202 572	1 012 714

6.1. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2016г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японска йена и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2016	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	27.01.2017г.	71 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	30.01.2017г.	3 650 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	7 566 500.00

Реализираните през 2016 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 7 223 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на хеджирани активи са в размер на 7 320 хил. лв. за 2016 г.

Бележки към финансовия отчет

6. Инвестиции, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти, продължение

Към 31 декември 2015г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японска йена и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2015	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	11.01.2016г.	41 200 000.00
Валутен форуърд	Щатски долар	25.01.2016г.	26 000 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	28.01.2016г.	2 730 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	7 566 500.00

Реализираните през 2015 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 12 485 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на хеджирани активи са в размер на 12 273 хил.лв. за 2015 г.

6.1.1. Деривативни активи, държани с цел управление на риска

В хиляди лева	2016	2015
- валутни деривативни финансови инструменти	1 255	925
	1 255	925

6.1.2. Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска

В хиляди лева	2016	2015
- деривативни финансови инструменти	769	1 140
	769	1 140

7. Вземания

Вземанията на Фонда включват вземания, свързани с инвестиции (просрочени лихвени плащания, вземания за дивиденди и други) и други краткосрочни вземания.

В хиляди лева	2016	2015
Вземания, свързани с инвестиции, в т.ч.	1 997	4 720
- вземания за главници, в т.ч.:	1 531	3 975
- обезценени	1 062	3 558
- вземания за лихви, в т.ч.:	388	573
- обезценени	351	453
- вземания за дивиденди	78	172
	1 997	4 720

Бележки към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2016г. е начислена обезценка в размер на 3 405 хил. лв. по изброените емисии. Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2016

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземе преди обезценка към 31 декември 2016	Начислена обезценка през 2016г.	Общо Обезценка към 31 декември 2016	Нетно Вземе към 31 декември 2016	% Обезценка
"ЕВРОЛИЗИНГ" ЕАД	BG2100025076	143	143	143	-	99.58%
"Фарин" ЕАД	BG2100015069	1 669	127	653	1 016	39.38%
"Хлебни Изделия- Подуяне" АД	BG2100011084	658	233	437	221	66.45%
„Еврокредит " ЕАД	BG2100047062	181	28	28	153	15.56%
Northern Lights Bulgaria „Балканстрой	XS0834163601	13 337	2 469	13 337	-	100.00%
Инженеринг Груп" АД	BG2100009062	428	405	405	23	94.61%
		16 416	3 405	15 003	1 413	

8. Задължения

Задълженията на Фонда включват задължения за начислени такси към Компанията и други краткосрочни задължения.

В хиляди лева

	2016	2015
Задължения към ПОК „ДСК – Родина“ АД, в т.ч.	1 830	1 502
- за такси от осигурителни вноски	839	602
- за инвестиционна такса	991	900
Задължения свързани с инвестиции	1	5
Задължения за превеждане на средства за лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО	2 666	2 942
Други краткосрочни задължения	1	1
	4 498	4 450

9. Начислени такси и удържки в полза на пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева

	2016	2015
Такси и удържки		
Такса от осигурителни вноски	7 032	6 961
Инвестиционна такса	10 435	9 886
	17 467	16 847

Бележки към финансовия отчет

10. Резерви

10.1. Резерв за гарантиране на минимална доходност

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН.

Когато постигнатата доходност от Универсалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от активите на фонда.

Ако постигнатата доходност на Универсалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. Определеният размер на минималната доходност към 31 декември 2016 г. от КФН за последния 24-месечен период за УПФ възлиза на -0.17 %. Постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда към 31 декември 2016 г. е над минималния размер.

11. Пенсионен резерв

Осигурените лица в Универсалния фонд имат право на пожизнена пенсия, която се определя на база на актюерски разчети. Към 31 декември 2016г. в УПФ няма отпуснати пожизнени пенсии.

В съответствие с изискванията на КСО Компанията следва да заделя резерви за покриване на плащанията към лица, на които са отпуснати пожизнени пенсии, преживели по дълго от предварителните актюерски разчети. Поради това настоящият финансов отчет не следва да включва и не включва такива резерви.

12. Други оповестявания

Към 31 декември 2016 г. и 31 декември 2015 г. Фондът не е получил от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2016 г. и 2015 г. суми по осигурителните партии на осигурените лица в УПФ. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2016 г. Неполучените към 31 декември 2015 г. суми, но получени през 2016 г., са признати през 2016 г.

13. Оповестяване на свързани лица

За УПФ “ДСК – Родина” свързани лица са ПОК “ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като нейн основен акционер, ОТП Банк като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в бележка 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в бележка 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им.

Към 31 декември 2016г. УПФ „ДСК – Родина” няма сделки към свързани лица.

Бележки към финансовия отчет

14. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

15. Събития след датата на отчета

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на УПФ „ДСК-Родина”.